

Obsah

Předmluva	13
Úvod	14
Pohled technika na makroekonomickou politiku	14
Mechanismy hospodářské politiky.	14
Oddíl A	
Klasická teorie makroekonomie	
1. Makroekonomie a mikroekonomie.	26
2. Poptávka a nabídka.	27
2.1 Poptávka, nabídka a tržní rovnováha.	27
2.2 Agregovaná poptávka a nabídka.	28
3. Inflace.	31
3.1 Pojem inflace.	31
3.2 Kvantitativní teorie peněz.	31
3.3 Příčiny inflace.	32
3.4 Zastavení inflace.	34
4. Hospodářský růst.	35
4.1 Finální produkt.	35
4.2 Potenciální produkt.	36
4.3 Produkční funkce.	36
4.4. Modely růstu.	37
4.4.1 Neoklasický model růstu.	37
4.4.2 Zájmy vlastníků.	46
4.4.3 Zájmy společenství.	50
5. Klasická teorie.	61
6. Keynesova teorie.	63
6.1 Trh zboží a služeb.	63
6.1.1 Agregátní investice.	65
6.1.2 Reformulace agregátní poptávky a nabídky.	66
6.2 Trh peněz a kapitálu.	70
6.2.1 Nabídka a poptávka po kapitálu.	70
6.2.2 Reformulace rovnováhy na kapitálovém trhu.	71

6.2.3	Nabídka a poptávka po penězích v klasické ekonomii.	71
6.2.4	Přímý převodový mechanismus	73
6.2.5	Poptávka po investicích.	79
6.2.6	Úrok u Keynese.	80
6.2.7	Keynesovská teorie poptávky po penězích.	80
6.2.8	Vliv veřejného sektoru na trh zboží a služeb.	84
7.	Dynamická analýza navazující na Keynese.	91
7.1	Statický multiplikátor.	91
7.2	Akcelerátor.	92
7.3	Agregátní modely růstu.	93
7.3.1	Harrod-Domarův růstový model.	93
7.3.2	Samuelson-Hicksův model.	95
7.3.3	Keynes-Hicksův model.	98
7.4	Hospodářské cykly.	102
7.4.1	Monetární cykly.	103
7.4.2	Reálné cykly.	104
7.5	Makroekonomická regulace.	105
7.5.1	Trh zboží a služeb.	105
7.5.2	Trh peněz a kapitálu.	106
7.5.3	Veřejný sektor.	107
7.6	Makroekonomická stabilizace.	114
7.6.1	Fiskální multiplikátor.	114
7.6.2	Akcelerátor.	116
7.6.3	Akcelerátor a fiskální politika.	119
7.6.4	Změna dynamických vlastností.	127
8.	Monetarismus.	137
8.1	Peněžní nabídka a poptávka v monetarismu.	137
8.2	Klasická monetární teorie a moderní monetarismus.	138
9.	Hlavní školy současné makroekonomie.	139

Oddíl B

Současná teorie makroekonomie

1.	Makroekonomické veličiny.	142
1.1	Produkt.	142
1.1.1	Hrubý domácí produkt.	142
1.1.2	Národní důchod.	143
1.1.3	Disponibilní důchod.	143
1.1.4	Národní úspory a investice.	144
1.2	Zaměstnanost.	144
1.2.1	Míra nezaměstnanosti.	144
1.2.2	Formy nezaměstnanosti.	145
1.2.3	Přirozená míra nezaměstnanosti.	145
1.3	Peněžní zásoba.	146
1.3.1	Formy peněz.	146
1.3.2	Tvorba peněz.	146

1.3.3	Nabídka peněz	148
1.3.4	Poptávka po penězích	149
1.4	Úroková míra	149
1.5	Měnový kurz	150
1.5.1	Nominální měnový kurz	152
1.5.2	Reálný měnový kurz	153
1.5.3	Systémy měnových kurzů	155
2.	Ekonomické subjekty	156
2.1	Firmy	156
2.2	Domácnosti	159
2.2.1	Spotřební výdaje domácností	159
2.2.2	Uspory domácností	159
2.2.3	Spotřební funkce	161
2.3	Finanční instituce	162
2.3.1	Komerční banky	162
2.3.2	Centrální banka	162
2.4	Stát	163
2.4.1	Hospodářská politika státu	163
2.4.2	Daně	164
2.4.3	Státní rozpočet	165
2.5	Zahraníčí	165
2.5.1	Platební bilance	165
2.5.2	Obchodní bilance	166
2.6	Sektory ekonomiky	166
2.6.1	Stacionární ekonomika	166
2.6.2	Evoluční ekonomika	166
2.6.3	Otevřená ekonomika	167
2.7	Peněžní toky v národním hospodářství	168
2.7.1	Peněžní toky	168
2.7.2	Rovnovážný stav	169
2.7.3	Národní účty	170
3.	Trhy	171
3.1	Trh peněz a kapitálu	171
3.1.1	Trh aktiv a peněz	171
3.1.2	Poptávka po penězích	172
3.1.3	Nabídka peněz	173
3.1.4	Rovnováha na trhu peněz	173
3.1.5	Křivka LM v uzavřené ekonomice	174
3.1.6	Rovnováha na trhu peněz a ostatních aktiv v uzavřené ekonomice	175
3.1.7	Rovnováha na trhu peněz a ostatních aktiv v otevřené ekonomice	179
3.2	Měnový trh	182
3.2.1	Spotový měnový kurz	182
3.2.2	Forwardové měnové kurzy	186
3.2.3	Rovnováha na měnovém trhu	188
3.2.4	Reálný měnový kurz	190
3.2.5	Přestřelování kurzů	192
3.2.6	Stabilní měnový kurz	193

3.2.7	Currency Board	195
3.3	Trh zapůjčitelných fondů	197
3.3.1	Investiční funkce	198
3.3.2	Domácí investice	201
3.3.3	Zahraniční investice	203
3.3.4	Kapitál	207
3.4	Trh zboží a služeb	210
3.4.1	Rovnováha na trhu zboží a služeb v uzavřené ekonomice	211
3.4.2	Rovnováha na trhu zboží a služeb v otevřené ekonomice	213
3.4.3	Rovnováha na vnějším trhu	215
3.5	Trh práce	215
3.5.1	Přírozená míra nezaměstnanosti	215
3.5.2	Rovnováha na trhu práce v klasické ekonomii	216
3.5.3	Rovnováha na trhu práce při technologickém pokroku	217
3.5.4	Podmínky rovnováhy na trhu práce	218
3.5.5	Produkční funkce	218
3.6	Všeobecná rovnováha trhů	219
4.	Makroekonomická politika státu	232
4.1	Hospodářská politika	232
4.2	Cíle hospodářské politiky	232
4.3	Nástroje hospodářské politiky	234
4.3.1	Monetární politika	234
4.3.2	Fiskální politika	234
4.3.3	Důchodová politika	234
4.3.4	Vnější obchodní a měnová politika	234
4.4	Vnitřní a vnější rovnováha, účinnost měnové a fiskální politiky	235

Oddíl C

Moderní teorie makroekonomie

1.	Makroekonomická rovnováha	240
1.1	Klasický model	240
1.2	Keynesiánský model	241
1.3	Vnitřní a vnější rovnováha	242
1.3.1	Vyrovnaný čistý export	243
1.3.2	Vyrovnaná platební bilance	244
1.4	Vyrovňovací proces platební bilance	244
1.4.1	Příčiny vnější nerovnováhy	245
1.4.2	Důchodový vyrovnávací proces výkonové bilance	245
1.4.3	Kurzový vyrovnávací proces výkonové bilance	248
1.4.4	Monetární přístup k vyrovnávacímu procesu platební bilance	252
1.4.5	Syntéza keynesovského a monetárního přístupu k platební bilanci	256
1.5	cenové a důchodové účinky změn čistého exportu	260
2.	Makroekonomická nerovnováha	264
2.1	Spotřební funkce	264
2.1.1	Keynesiánská spotřební funkce	265
2.1.2	Model mezikasové volby	265

2.1.3	Hypotéza životního cyklu	265
2.1.4	Hypotéza permanentního důchodu	266
2.2	Investiční funkce	266
2.2.1	Čistá současná hodnota	266
2.2.2	Podmínka parity úrokových sazeb	267
2.3	Vládní výdaje	268
2.3.1	Daňová funkce	268
2.3.2	Schodky veřejných rozpočtů	269
2.4	Národohospodářská identita	271
2.4.1	Vnitřní nerovnováha	271
2.4.2	Vnější nerovnováha	272
3.	Vyrovňávání makroekonomické nerovnováhy	279
3.1	Hospodářská politika	279
3.1.1	Fiskální politika	279
3.1.2	Měnová politika	281
3.2	Referenční model	282
3.2.1	Produkční funkce	282
3.2.2	Investiční funkce	283
3.2.3	Jednoduchý referenční model	283
3.3	Formulace úlohy a návrh řešení	285
3.3.1	Dynamické programování	286
3.3.2	Separace identifikace a řízení	287
3.3.3	Princip činnosti adaptivní regulace	289
3.3.4	Identifikační část regulace	290
3.3.5	Řídicí část regulace	293
4.	Obecná teorie makroekonomie	308
4.1	Kritika makroekonomické teorie	308
4.1.1	Národohospodářská identita	308
4.1.2	Domácí a zahraniční úroková míra	309
4.2	Investiční proces	309
4.2.1	Jednoduchý lineární model	311
4.2.2	Identifikace investičního procesu	312
4.3	Predikce příjmů firmy	319
4.3.1	Investiční procesy podniku	319
4.3.2	Predikce příjmů firmy	321
4.4	Makroekonomický systém	324
4.4.1	Zdrojový systém	324
4.4.2	Datový systém	325
4.4.3	Generativní systém	325
4.4.4	Otevřený systém	326
4.4.5	Kauzální vztahy a řízené systémy	326
4.4.6	Vazby v makroekonomickém systému	327
4.4.7	Inflace, Okunův zákon a Philipsova křivka	328
4.5	Regulace a stabilizace ekonomiky	333
4.5.1	Formulace úlohy	334
4.5.2	Identifikační část regulace	335
4.5.3	Řídicí část regulace	338

Závěr	365
Pohled systémového inženýra na makroekonomickou politiku	365
Model všeobecné rovnováhy	365
Obecná teorie makroekonomie	366
Přímý převodový mechanismus	367
Regulace a stabilizace ekonomiky	367
Aplikace obecné teorie makroekonomie	369

Dodatek

Teorie dynamických systémů

1. Úvod do obecné teorie systémů	377
1.1 Systémový přístup	377
1.2 Objekt, systém, model	377
1.2.1 Systémy	377
1.2.2 Třídění systémů	379
1.2.3 Modely	380
1.3 Dynamické systémy	380
1.4 Speciální druhy systémů	382
1.5 Stavové rovnice diskretních systémů	382
1.6 Singulární systémy	384
1.7 Vnitřní a vnější popisy	385
1.7.1 Určení vnitřního popisu systému z popisu vnějšího	386
1.7.2 Frobeniův kanonický tvar	388
1.7.3 Jordánův kanonický tvar	389
1.7.4 Transformace stavů	390
1.8 Řiditelnost a dosažitelnost	392
1.8.1 Definice pojmů	392
1.8.2 Dosažitelnost v diskretních systémech	393
1.8.3 Řiditelnost v diskretních systémech	394
1.9 Stabilita	395
1.9.1 Stabilita diskretních systémů	396
1.9.2 Stabilizovatelnost systému	397
1.10 Změna dynamických vlastností systému	397
1.10.1 Vliv zpětné vazby na dynamické vlastnosti systému	397
1.10.2 Systémy s jedinou řídicí veličinou	400
1.10.3 Systémy s více řídicími veličinami	403
1.11 Linearizace stavových rovnic	405
1.12 Vazby mezi systémy	407
1.12.1 Základní vazby	407
1.12.2 Paralelní spojení	408
1.12.3 Sériové spojení	408
1.12.4 Zpětnovazební zapojení	409
1.12.5 Blokovaná schémata	410
2. Úvod do moderní teorie řízení	411
2.1 Základní pojmy řízení a regulace	411
2.2 Princip činnosti adaptivního regulátoru	413

2.3	Průběžné odhadování parametrů prediktoru.	415
2.3.1	Bayesovský přístup k identifikaci.	415
2.3.2	Algoritmus identifikace LDFIL.	417
2.3.3	Směrové zapominání.	420
2.4	Syntéza řízení procesu z pohledu fiskální politiky.	421
2.4.1	Značení a terminologie.	421
2.4.2	Konečný horizont řízení.	423
2.4.3	Rozklad kritéria kvality řízení.	425
2.4.4	Bilineární část kritéria.	427
2.4.5	Minimalizace kritéria.	431
2.4.6	Počáteční stav při řízení.	433
2.4.7	Referenční model.	433
2.4.8	Řídicí zákon.	436
2.4.9	Asymptotické řešení.	436
2.4.10	Minimalizace kritéria a stabilita řízení.	437
2.5	Syntéza řízení procesu z pohledu monetární politiky.	439
2.5.1	Značení a terminologie.	439
2.5.2	Konečný horizont řízení.	439
2.5.3	Rozklad kritéria kvality řízení.	440
2.5.4	Bilineární část kritéria.	442
2.5.5	Minimalizace kritéria.	445
2.5.6	Počáteční stav při řízení.	447
2.5.7	Žádaná hodnota řízení.	447
2.5.8	Řídicí zákon.	448
2.6	Algoritmizace výpočtu parametrů řídicího zákona.	452
2.6.1	Faktorizace matice.	452
2.6.2	Dekompozice matice.	457
2.6.3	Algoritmus výpočtu budoucí hodnoty.	464
2.7	Syntéza řízení při zavedení stavů.	467
2.7.1	Zavedení stavů.	467
2.7.2	Referenční hodnota řízení.	467
	Literatura.	469